

5. budúceho mesiaca sa má rozhodnúť o osude tých Jehudim, ktorí ešte žijú v nebezpečnej oblasti. V histórii to bude jedinečné; hoci bolo možné zachrániť zotročených na smrť odsúdených priateľov, táto šanca sa nevyužila. Nepriala by som si niesť takú veľkú zodpovednosť.

Napriek našim dnešným tiesnivým starostiam, keď nevieme, čo prinesie zajtrajšok, vytýčili sme si teraz posvätnú úlohu zachraňovať vložkov z Poľska. Zatiaľ čo našim životom hrozí nebezpečenstvo, akcia napreduje a počet premiestnených do Maďarska každou hodinou rastie. Ďakujeme Bohu, že nám dáva to šťastie pomáhať, hoc aj v poslednej chvíli.

Podľa našej tradície ten, kto dáva, zároveň dostáva a ten kto dostáva, zároveň dáva. Uzatváram toto S.O.S. s domnienkou a nádejou, že ako darca chápete svoje poslanie ako ten, kto dostáva, lebo ste v tej šťastnej situácii, že prežívate šťastie a radosť toho, kto dáva

Yad Vashem, Jeruzalem, M 20/94

21.

1943, september, 1. V liste G. Fleischmannová prosí S. Mayera o švajčiarske franky potrebné na chod pracovných táborov i na ďalšiu pomoc pre Poľsko.

Milý strýko Sally!

potvrdzujem Váš prvý list zo 4. augusta t.r. a ďakujem Vám v mene všetkých za Vašu stále preukazovanú dobrotu.

Z priložených správ uvidíte situáciu v celej jej vážnosti a ja Vás veľmi prosím, aby ste vyhovelí našim žiadostiam, ihneď uvoľnili nám už prisľúbené peniaze a dali ich Hugovi k dispozícii.

Konkrétne mám k Vám tieto prosby:

1/ Vzhľadom na v správe „Ella“²⁵¹ uvedené trvajúce i rastúce záväzky, prosím uvoľniť na ich splnenie určené a už splatné finančné prostriedky.

2/ Prosím Vás, aby ste láskavo uvoľnili v Nathans peniaze, povolené pre tábory.

Ako sme už viackrát oznámili, tábory sú jedným z našich najosvedčenejších prostriedkov na odvrátenie deportácií. A preto je bezchybné fungovanie týchto táborov pre

²⁵¹ Slovensko.

nás životne dôležité. K tomu ešte dodávam, že materiálna situácia tunajšej komunity je veľmi smutná; zadovážiť prostriedky je možné iba tak, keď máme zodpovedajúcu protihodnotu v Nathans.

3/ Rovnako Vás prosím o pomoc pre Poľsko, a to rýchlo a priamo prostredníctvom Schlichim a aspoň čiastočne v Nathans, pretože pomoc tam musí prísť v rozličných Menonoth²⁵² a to sa cez Nathans vybavuje ľahšie.

5/ Z Natanovej telefonickéj informácie som s vďakou vzala na vedomie, že na tento účel sa predbežne dalo Meah Elef Nathans.²⁵³ K tomu sa vrátim, len čo moje rokovania s W. dospejú do príslušného štádia.

6/ Viem, že Vy, milý strýko, sa venujete najmä tomuto úseku našej činnosti s najväčšou láskou a porozumením. Je preto zbytočné zdôrazňovať naliehavosť našich žiadostí, lebo som presvedčená o tom, že v tejto veci urobíte maximum možného. V tejto súvislosti beriem s vďakou na vedomie, že na tento účel bolo povolených ďalších Ešrim Elef Stefans.²⁵⁴ Zo správy o Poľsku vidíte, že v tejto práci môžeme pokračovať len vtedy, ak budeme mať potrebné finančné prostriedky a to v použiteľnej forme, lebo každá minúta prieňahu znamená, že táto akcia uviazne. Preto s dôverou očakávam, že nám ihneď v Nathans uvoľníte polovicu z obnosu povoleného na tieto účely. Na základe priloženej Reschimah²⁵⁵ sme previezli – odhladnuc od nezistených osôb – doteraz 427 dospelých a 23 detí v rámci detskej akcie k Hazalah.²⁵⁶ Z mojej poslednej správy vidíte, že musíme kalkulovať 25 Elef tunajší Ketarim pro Palith,²⁵⁷ z čoho kryjeme 15 Elef Ketarim²⁵⁸ a to z prostriedkov, ktoré dostávame z Kushta a trochu aj z Maďarska, ako aj z príspevkov jednotlivých väzňov, ktorí môžu niečo darovať. Z toho nám vzniká manko 10 Elef Ketarim pro Palit²⁵⁹. Cestou úveru sme získali potrebné prostriedky a podľa dohody s darcami ich musíme splatiť v Nathans.

Napokon kvôli poriadku potvrdzujem svoje Vám zaslané depeše o prijatí Schiwim Alafim,²⁶⁰ ako aj Tischim Alafim,²⁶¹ ktoré boli použité na účely v bode I. a kryjú aspoň časť najnaliehavejších záväzkov.

²⁵² V rozličných finančných dávkach.

²⁵³ 100 000 švajčiarskych frankov.

²⁵⁴ 20 000 dolárov.

²⁵⁵ Na základe priloženého zoznamu.

²⁵⁶ Do bezpečia.

²⁵⁷ 25 000 korún pre zachránených.

²⁵⁸ 15 000 korún.

²⁵⁹ 10 000 korún pre zachránených.

²⁶⁰ 70 000.

²⁶¹ 90 000.

Milý strýko Sally, žijem dnes v očakávaní ďalšieho rozhovoru s Willym. Ak k nemu dôjde, dúfam, že budem môcť kuriéra ešte jeden podržať, aby mohol výsledok tohto rozhovoru zobrať so sebou.

Keď aj pred sebou vidíme ranné zore lepšej budúcnosti, nesmieme zabúdať, že až dotedy, kým uvidíme prvé slnečné lúče, visia ešte nad našimi hlavami ťažké búrkové mraky. Prosím Vás a všetkých priateľov, aby ste takto poňмали problém s Willym a urobili všetko, aby nás tieto búrky nezničili skôr, než zase vyjde nad nami slnko.

Ďakujem Vám ešte raz za všetko a zostávam s hlbokou úctou

Vaša G.

Yad Vashem, Jeruzalem, M 20/93

22.

1943, september 1. G. Fleischmannová v liste Salymu Mayerovi píše, že pokračujú rokovania o zastavení transportov do Terezína a z tohto geta do Osvienčimu, ako aj o zastavení vraždenia v Poľsku.

Vec: Willy

V piatok 27. augusta t.r. boli obnovené rokovania, o ktorých výsledkoch Vám podávam správu.

V úvode W. oznámil, že o svojom prísľube prijať návrh z 10. mája t.r. musí znova hovoriť so svojim šéfom, lebo vzhľadom na novú časť zmeny situácie, v ktorej sa so svojou rodinou nachádza, musí si najprv u svojho šéfa zistiť, či naďalej platí prijatie návrhu.

Na to som mu oznámila, že moji priatelia za hranicami ma informovali, že s vďakou potvrdzujú prijatie návrhu a sú ochotní poskytnúť vyžadované finančné prostriedky, avšak za týchto podmienok:

1/ Úplné zastavenie transportov, vrátane Jakob-Stadt²⁶² a osôb, ktoré sa ešte nachádzajú v Ríši.²⁶³

2/ Zastavenie Rezichach²⁶⁴ v Poľsku a bezpodmienečné zachovanie životov tamojších Jehudim.

²⁶² Vrátenie transportov do Terezína a z Terezína.

²⁶³ Židov z európskych štátov.

²⁶⁴ Zastavenie vraždenia.